

LA FAMÍLIA PARULL DE MATARÓ (1837 - 2000)

La història comença l'any 1837, concretament el dia 18 d'octubre. És en aquesta data que van contraure matrimoni en Joan Parull i Urpí, de 23 anys, i la Teresa Crous i Mascasas, de 20 anys. La cerimònia es va realitzar a la parròquia barcelonina de Sant Cugat del Rec, església parroquial situada dins la Barcelona antiga, a prop de Santa Maria del Mar, i que actualment ja no existeix per haver estat incendiada, primer durant la Setmana Tràgica de l'any 1909 i després durant la Guerra Civil de 1936.

En Joan, el nuvi, procedia de la vila de Torrelles de Foix, un poblet d'uns 1.500 habitants situat a la comarca de l'Alt Penedès, a prop de Vilafranca, i era mestre de cases. La núvia, la Teresa, de la vila maresmenca de Calella —els Crous foren una família força important, en aquells temps, en aquesta població—. Ignorem perquè es casaren a Barcelona, essent, tant l'un com l'altre, de llocs tan distants, però, per la transcripció de l'acta de casament conservada al Bisbat de Barcelona, podem saber que ell, tot i ser de Torrelles, era «habitant de l'esmentada parròquia barcelonina» i la núvia era filla i habitant de Calella.¹

Durant uns cinc anys van viure a Barcelona, possiblement a prop de l'esmentada parròquia, i hi tingueren els dos primers fills, un noi i una noia. Així, al cap d'un any del casament, el 1838, naixeria en Joan, l'hereu, i tot seguit l'Eulàlia, el 1839. No és fins al 1842 que neix, a l'antiga vila de Gràcia, el tercer dels seus fills, una noia anomenada Joaquina, que fou batejada en aquest antic municipi, però degut als incendis d'esglésies ocorreguts durant el segle passat, no s'ha pogut conservar cap referència escrita dels tres bateigs; per sort, de l'acta de casament s'ha conservat una còpia, com ja hem esmentat abans.

Pels voltants de 1845 arribaren els Parull a Mataró, potser atrets per la prosperitat econòmica que es vivia a la nostra ciutat en aquells temps, on s'aixecaven grans manufactures tèxtils que convertirien la ciutat agrícola del segle XVIII en la de les grans fàbriques de vapor, i això afavoriria el trasllat de la població d'un indret a l'altre.

El 1846, una vegada establerts a Mataró, neix en Narcís, i l'any 1849 la Maria Anna. És en aquesta data i a través d'un padró municipal, que tenim la primera referència escrita, de caràcter civil, de l'existència i el domicili on vivien els Parull-Crous, concretament s'estaven al carrer d'en Moles, número 1.²

El 1851 neix la Rosa Maria i el 1852 en Francesc; però, per dissort, degut a l'epidèmia de còlera morbo que va assotar les nostres terres els anys 1854-55 i també, com no, Mataró, se'ls van morir per aquest motiu en Narcís, la Maria Anna i la Rosa Maria, amb 9, 6 i 4 anys d'edat respectivament. Eren temps difícils per a tothom i també per als Parull-Crous, que en poc temps van veure minvada la seva família. Tot i així, l'any 1858 naixeria en Joaquim, i finalment, el 1860, el darrer dels fills, en Josep.

Els Parull-Crous ja feia anys que vivien a Mataró. En Joan Parull i Urpi continuà amb l'ofici de paleta, tal i com havia fet el seu pare —també anomenat Joan, i també de Torrelles de Foix—, però ara tenia l'ajuda del seu fill gran, en Joan Parull i Crous, que s'havia casat i havia format una nova família.

No és fins al 1852 que, a partir d'un altre padró municipal, veiem que han canviat de domicili, i d'estar al carrer d'en Moles, núm. 1, passen al mateix carrer, però al núm. 10. L'any 1857 canvien de nou i van a viure al carrer de Sant Benet, núm. 8. Sempre havien estat llogaters, però el domicili definitiu i propi no el tindrien fins al 14 d'agost de l'any 1864, quan feia prop de 20 anys que residien a la ciutat.

Fou en aquesta data que adquiriren —el pare i el fill Parull, per parts iguals— un tros de terra, en caràcter d'establiment, a l'hereva d'Andreu Llauder, propietària de l'horta anomenada de Matas, concedit a canvi d'un cens anual i perpetu de vuitanta-tres rals i sis maravedís i sota condició de construir-hi una vivenda.³ L'indret en qüestió estava situat al lloc que s'anomenaria a partir d'aleshores carrer de Sant Joaquim, i que s'urbanitzava en aquell temps.

Com que pare i fill eren mestres de cases, els va ser molt fàcil poder fer-se la seva, construint-la ells mateixos. Una vivenda de planta baixa i pis, per viure-hi les dues famílies, essent propietaris a parts iguals, com ja s'ha dit abans.

En Joan Parull i Crous, l'hereu, quan passaren aquests esdeveniments ja era casat, des de l'any 1862 —com ja s'ha esmentat anteriorment—, amb una noia d'Arenys de Munt, concretament del veïnat de Subirans, que es deia Caterina Daumal i Alsina —també l'hem trobada amb la denominació «Dalmau», per la qual cosa farem servir els dos cognoms indistintament— i ja tenien dos fills, en Joan Baptista i la Teresa, nascuts al 1863 i al 1864, tot i que el primer moriria al cap d'un any de néixer. Encara tindrien un tercer fill nascut l'any 1867, en Ricard, conegut posteriorment com en «Ricardet».

L'any 1863 moriria, amb tan sols 22 anys d'edat, l'Eulàlia, la segona filla dels primers Parull arribats a Mataró; tot seguit passà un esdeveniment que, segurament, marcaria el futur de les famílies Parull fins al dia d'avui, i fou la mort de l'hereu, en Joan Parull Crous, amb tan sols 29 anys, a causa d'una greu malaltia; això succeïa l'any 1867. Deixava muller i dos fills molt petits, i, el que potser és més important, la pèrdua de la figura del primogènit, des del punt de vista de l'estructura familiar típica catalana.

En Joan Parull i Crous –l'hereu–, uns dies abans de morir va fer testament i deixà tots els seus béns, per parts iguals, als seus dos fills, la Teresa i en Ricard, encara infants, i que consistien en la meitat de la casa on vivien al carrer de Sant Joaquim, ja que l'altra meitat era del seu pare, en Joan Parull i Urpí. Nomenà marmessor i tutor aquest últim fins que els fills arribessin a la majoria d'edat (només tenien 3 anys i 7 mesos, respectivament), i a la seva muller i futura vídua, Caterina Dalmau i Alsina, li garantia el manteniment alimentari per part dels seus sogres, mentre visqués o restés en estat de viduïtat.⁴

Passats cinc anys, la vídua contragué segones núpcies i perdé aquest dret testamentari; es casà amb Joaquim Blanco i Triqué, també vidu i «matriculat», o sigui, mariner de vaixell mercant i fill de mariners de Mataró. El nou matrimoni i els dos fills d'ella anaren a viure al carrer de Sant Francesc de Paula, número 13, domicili del segon marit.

Possiblement, aquest matrimoni va provocar una separació física i familiar per part dels Parull-Crous i els Parull-Dalmau, constatada pel fet que a partir d'aquest moment ja no trobem quasi cap més referència directa, des del punt de vista familiar, que relacioni les dues famílies; només un document notarial, que reflectirem més endavant, en el qual els dos germans Parull-Dalmau, ja de grans, es vendran la meitat de la vivenda del seu difunt pare a un oncle seu; per tant, sembla ser que la separació física va provocar una distància accentuada amb els anys.

Pel que fa a la família Parull que continuava vivint al carrer de Sant Joaquim, els fills –la Joaquina, en Francesc, en Joaquim i en Josep– es varen anar fent grans i es casaren, tots menys el més petit, en Josep (que és de qui menys coses sabem); sembla ser que va emigrar a Amèrica cap a finals del segle XIX i res més se n'ha sabut; la darrera notícia és a través d'un document notarial de l'any 1892, en què consta que era solter i tenia 30 anys.

La Joaquina Parull i Crous, la noia gran, va contraure matrimoni l'any 1870, als 28 anys, amb un vidu procedent de Calaf que es deia Josep Ollé i Bernada, disset anys més gran que ella, i que ja tenia dos fills d'un primer matrimoni. Amb aquest va tenir dues noies, la Teresa i la Juliana. Durant molt de temps també van viure a casa dels pares, al carrer de Sant Joaquim núm. 20, passant més tard a viure al mateix carrer, però al núm. 17. Va viure a Mataró fins a la seva mort, ocorreguda l'any 1916, quan tenia 73 anys d'edat.

En Francesc Parull i Crous, que feia de fuster, es va casar l'any 1880 amb una noia nascuda a Cabrera de Mar, però veïna de Mataró, que es deia Eulàlia Gelabert i Cinca. Tingueren tres filles, la Teresa, la Francesca i la Carme, les dues primeres moriren als set i a l'any de vida, essent la darrera, la Carme, la que sobreviurà més anys, casant-se fins i tot dues vegades durant la seva vida. El matrimoni Parull-Gelabert viurà uns anys al carrer de Sant Benet i finalment anirà a viure al Ravalet –Camí Ral– pels voltants del 1890. Francesc Parull va contraure segones núpcies l'any 1911 amb Josefa Alegre i Chinés, veïna de Mataró, però originària de Manresa.

També hem trobat en Francesc Parull un any abans de morir, el 1916, que vivia al carrer de Gravina i tenia l'ofici de sereno. L'any 1917 morirà a Mataró, als 65 anys.

En Joaquim Parull i Crous, com l'altre germà seu, es va casar l'any 1880 amb una noia de la Roca del Vallès anomenada Maria Simforosa Estapé i Sapé. Tingueren quatre fills, en Joan, en Joaquim, la Maria i, l'últim, també anomenat Joan, ja que el primer havia mort com també els altres dos germans que el precediren, restant com a fill únic aquest darrer.

El matrimoni Parull-Estapé va viure conjuntament amb els pares d'ell, al carrer de Sant Joaquim, núm. 20. I fou aquest, en Joaquim Parull i Crous, qui passaria a assumir el paper d'hereu a la família. També tenia l'ofici de paleta com el seu pare, per tant, això devia afavorir el lligam familiar. Així, amb el temps, aquest assumí el paper de primogènit i va heretar tota la propietat familiar. En un primer testament de l'any 1883, fet pel seu pare en Joan Parull i Urpí, l'hereu universal era el fill petit, en Josep,⁵ però en un segon i darrer testament fet al mateix any, amb deu mesos de diferència, es canvià l'hereu i passà a ser-ho en Joaquim, qui finalment adquirí aquest dret.⁶

L'any 1886, amb la mort de Joan Parull i Urpí, als 72 anys, en Joaquim assumí la propietat heretada i promogué una sèrie de documents notariais per deixar tota la qüestió familiar resolta. Primer va comprar la part de la casa que pertanyia als seus dos nebots –la Teresa i en Ricard Parull i Dalmau–, o sigui, la meitat de la casa del carrer de Sant Joaquim que, malgrat que no hi vivien, encara n'eren els propietaris legals. També va demanar dos préstecs, l'un per pagar deutes contrets pel seu pare abans de morir, i l'altre per poder fer front al pagament de la compra feta als seus dos nebots; i un darrer document, on va pagar la legítima testamentària als seus tres germans i als dos nebots, complint la darrera voluntat del seu pare.

En Joaquim Parull i Crous va viure al carrer de Sant Joaquim, juntament amb la seva muller, Maria Sinforosa, i el seu fill, almenys fins a l'any 1923, data de la seva defunció, ocorreguda en aquest domicili a l'edat de 64 anys. Com a dada curiosa que ens ha arribat, cal destacar que la muller d'en Joaquim Parull, anomenada Sinforosa, era coneguda en el veïnat com la «Parulla».

No sabem el motiu pel qual la propietat del carrer de Sant Joaquim es va vendre ni la data de la mateixa venda, però segurament va succeir després de la defunció de Joaquim Parull i Crous (1923).

En Joan Parull i Estapé es casà l'any 1923 amb Montserrat Capsal i Graupera, una noia de Mataró, filla de botiguers del carrer de Sant Benet –tenien negoci de pesca salada–, i és en aquest carrer on van anar a viure un cop casats la jove parella. Tingueren tres fills, la Maria, en Joaquim i la Lourdes; les noies van morir al poc temps de néixer i el noi, en Joaquim, fou l'únic que va sobreviure. En Joan Parull i Estapé moriria l'any 1955 al seu domicili del carrer de Lepanto de Mataró, als 62 anys d'edat.

En Joaquim Parull i Capsal es casà l'any 1962 amb Anna Sans i Bonany, filla de pescadors de Mataró, i tingueren tres fills, l'Anna Maria, en Joaquim i en David.

Per altra banda, la família Parull-Dalmau o Daumal, després de viure uns anys al carrer de Sant Francesc de Paula (com ja hem comentat abans), van anar a viure al carrer de Sant Josep Oriol (en aquell temps anomenat Beat Oriol, era l'any 1880), sembla ser que sense el cap de família, en Joaquim Blanco, com queda reflectit en un full de padró d'aquell any, on la Caterina Dalmau no consta com a vídua i, per tant, el seu marit devia estar de viatge pel fet de ser mariner.

La Teresa Parull i Daumal –la Tereseta–, la filla gran, es va casar l'any 1885 amb Joaquim Julià i Vidal, un noi mataroní que treballava a la fàbrica fent de mitger. Tingueren tres fills, un noi i dues noies, en Joaquim, la Rosa i l'Antònia. Va sobreviure només la Rosa, ja que els altres dos moriren a curta edat. Anaren a viure després de casar-se al carrer d'Argüelles, número 36, i finalment passaren a fer-ho a la baixada d'en Feliu cantonada amb el Rierot, on tenien un petit forn de pa. La Teresa va morir en aquest domicili l'any 1943, als 78 anys.

En Ricard Parull i Dalmau –en Ricardet–, sabem que de petit feia d'escolà a la parròquia de Sant Josep de Mataró, i que de gran va anar a treballar a la fàbrica, de mitger, com el seu cunyat. L'any 1893 va contraure matrimoni amb Rosalia Renter i Borràs, filla d'una família mataronina, i van anar a viure, ja casats, al carrer de Llauder número 20, juntament amb la seva mare, Caterina Daumal –ara ja viuda del seu segon marit–. Tingueren només un fill que va néixer l'any 1894 i li posaren el nom de Genaro.

És curiós de ressaltar el nom de Genaro, ja que també el trobem en familiars directes «Renter», en aquells anys, com és el cas d'un oncle i un nebot de la Rosalia (la mare), en Genaro Renter i Maltas o en Genaro Renter i Villaró. Es donava el cas que a Mataró, a finals del 1900, hi havia dos nens que eren cosins, d'edats semblants, i que portaven el mateix nom: l'un era Genaro Renter i Villaró i l'altre Genaro Parull i Renter.

De la vida de Ricard Parull i Dalmau sabem poca cosa, només que era molt bromista i rialler. Va morir l'any 1937, durant l'època de la República, motiu pel qual no hem pogut trobar la transcripció de les dades parroquials del seu enterrament.

De Genaro Parull i Renter, pel fet de ser fill únic, no sabem gaire de la seva infantesa, entre d'altres coses perquè ell mai no les havia explicades, ni tan sols els seus futurs fills sabien molts dels fets que en aquest treball estem explicant.

Quan va deixar d'estudiar va anar a treballar a la fàbrica, aprenent l'ofici de mecànic tèxtil, però després d'una estada a París, pels voltants de 1915, va tornar a Mataró i va emprendre un negoci que el faria prosperar. Consistia en la venda i reparació d'uns estris, en aquells temps innovadors, anomenats «màquines d'escriure». L'èxit estava assegurat, i això portaria a situar-lo al capdavant de la

societat mataronina més influent d'aquell temps, com ho demostra el fet de ser dels primers ciutadans de Mataró que disposaven de cotxe propi.

Després del seu retorn per l'estranger, on sembla que va portar una vida bohèmia, va ser posat com a exemple a la joventut catòlica d'aquell temps per haver retornat al bon camí. Es va casar l'any 1917 amb Paula Cabot i Torrents, una noia de Llavaneres, i amb els anys van formar una família nombrosa composta per set fills: en Ricard, en Genaro i en Josep (bessonada), la Joana d'Arc (nom posat possiblement per la seva influència francesa), en Lluís Maria, l'Antoni i, finalment, la Maria Assumpció.

Durant uns anys el matrimoni Parull-Cabot va viure al carrer d'Argüelles, número 34, on també tenien el negoci familiar, però l'any 1939 van anar a viure a La Riera, número 3, domicili actual.

El negoci de reparació i venda de màquines d'escriure va ser, durant molts anys, el més important de Mataró en el seu ram, tenint fins i tot en exclusiva la representació de la marca italiana Hispano Olivetti. Per diverses vicissituds, l'any 1995 es va tancar definitivament el negoci familiar.

En Genaro Parull i Renter va morir l'any 1984 al seu domicili de la Riera, núms. 1-3, als 89 anys d'edat.

En Ricard Parull i Cabot, el fill gran, es casà l'any 1948 amb Maria Díaz i Garcia i tingueren quatre fills: en Genaro, la Montserrat (ja difunta), la Isabel i la Lourdes.

En Genaro Parull i Cabot —que va morir l'any 1997—, es va casar l'any 1961 amb Francesca Rovira, una noia de Dosrius, i tingueren dos fills: en Joan i la Carme.

La Joana d'Arc Parull i Cabot es casà l'any 1948 amb Fèlix Castellà i Rey, un xicot del poble pirinenc de Tírvia que feia el servei militar a Mataró; d'aquest matrimoni han nascut nou fills: la Joana d'Arc, la Teresa, la Montserrat, en Fèlix —o Feliu—, la Maria Assumpció —Sussi—, la Immaculada, la Maria Roser, en Jordi i en Xavier, tota una gran família.

En Lluís Maria Parull i Cabot es va casar l'any 1965 amb Montserrat Soriano i tingueren un noi, en Rafael, que viu actualment amb el seu pare.

Finalment, la Maria Assumpció Parull i Cabot, ja difunta, es va casar l'any 1969 amb Josep Soler i López i tingueren quatre fills, tres nois i una noia: l'Antoni, en Joan, en Jordi i la Maria Assumpció.

El dos únics fills que no s'han casat i han quedat solters són en Josep i l'Antoni Parull i Cabot.

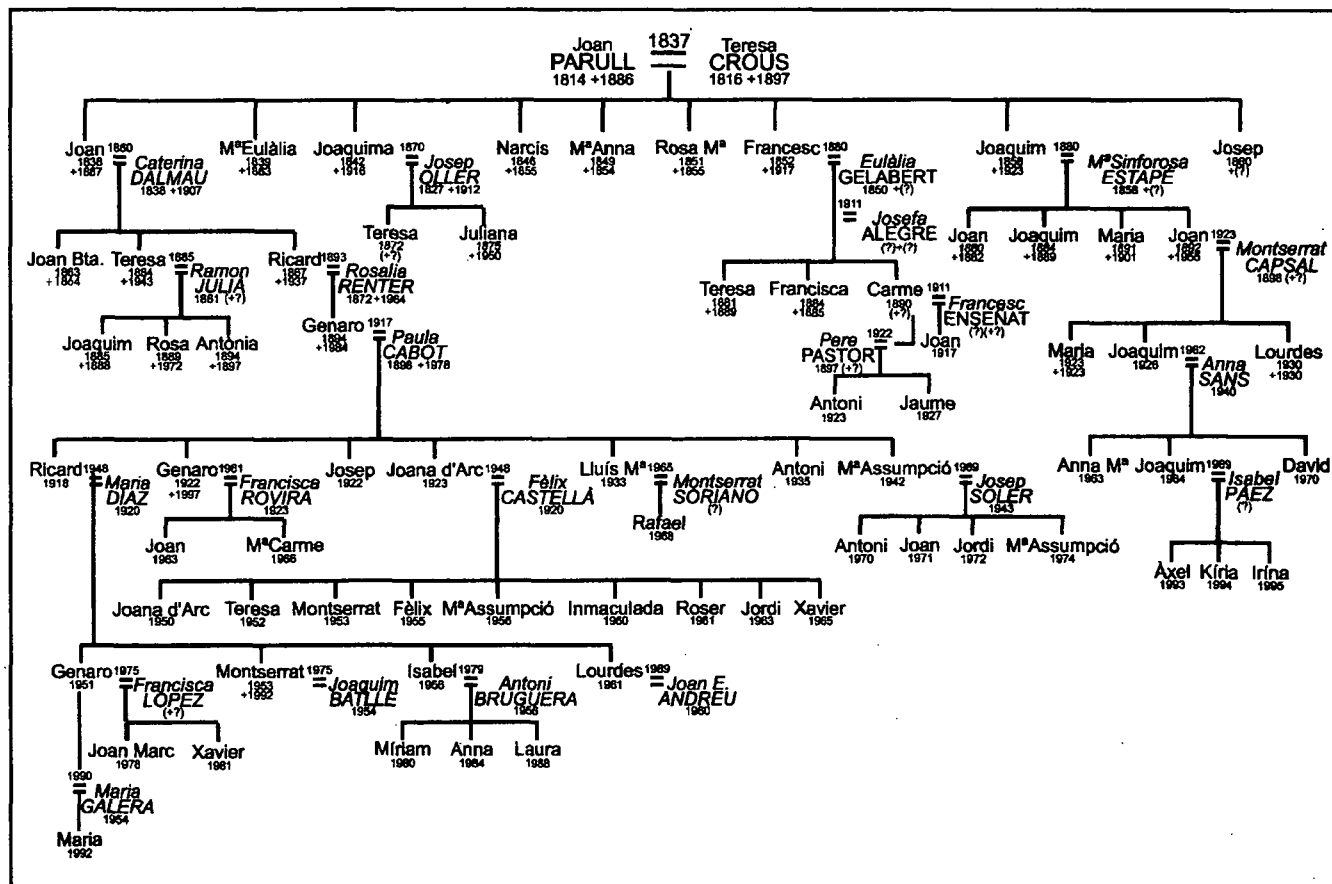
Jaume Bruguera i Castellnou

NOTES

- 1.- Bisbat de Barcelona, 18-X-1837. Còpia de l'acta de casament de Joan Parull, fadrí, mestre de cases, i Teresa Crous.
- 2.- AAM, padró municipal any 1849.
- 3.- AHM, Protocols Notarials de Mataró. Notari Desideri Recoder, escriptura núm. 228 (4 agost 1864).
- 4.- AHM, Protocols Notarials de Mataró. Notari Desideri Recoder, escriptura núm. 803 (17 setembre 1867).
- 5.- AHM, Protocols Notarials de Mataró. Notari Joan Baptista Calvó, escriptura núm. 41 (21 febrer 1883).
- 6.- AHM, Protocols Notarials de Mataró. Notari Joan Baptista Calvó, escriptura núm. 318 (31 desembre 1883).

AÑO DE 1849.										
Calle <i>Mo olas</i>		casa núm. <i>1</i>		propia de <i>Gertrudis Carbonell</i>				habitacion		
Nombre.	APELLIDOS.		Relacion de Familia (1)	Edad.	Estado.	Notaricia.	Devocio ó ocupacion.	Presidencia.	Exposicion.	OBSERVACIONES.
<i>Juan</i>	<i>Parull</i>	<i>Nigari.</i>	<i>Nigari</i>	<i>20</i>	<i>casado</i>	<i>Esposa</i>	<i>Albanit</i>			
<i>Casa</i>	<i>D</i>	<i>Crous</i>	<i>D</i>	<i>20</i>	<i>D</i>	<i>Caladon</i>				
<i>Juan</i>	<i>D</i>	<i>D</i>	<i>Nigari</i>	<i>10</i>	<i>M.</i>	<i>Barnas</i>				
<i>Jaquim</i>	<i>D</i>	<i>D</i>	<i>D</i>	<i>5</i>	<i>D</i>	<i>D</i>				
<i>Anna</i>	<i>D</i>	<i>D</i>	<i>D</i>	<i>1</i>	<i>D</i>	<i>D</i>				

Padró municipal de 1849 on consta el domicili dels Parull-Crous.

Arbre genealògic de la família Parull Crous.

CARTA A UN AMIC

En Joaquim era un home serè, segur de si mateix, de criteri propi, donat tot ell a l'ideal, al proïsme, un bon amic que a tothora trobaves o bé que et trobava ell.

No tinc per explicar un anecdotari d'aquells temps, però el que sí puc afirmar i més en esforçar-me a recordar, que la seva amistat es manifestà en el temps de prova. Els bons amics són els que ens acompanyen en moments difícils, i jo vaig passar-ne alguns, amb revés econòmic i sempre va animar-me, no va defugir mai el contacte amb mi, era un amic de debò, la pèrdua del qual ha estat per mi molt sentida.

Genaro Parull i Renter

En Joaquim també va tenir, com tothom, el seu problema, i des de Vilafranca del Cid, on va anar a parar, sempre vàrem tenir l'escalf d'una bona amistat.

Després de la guerra civil vàrem continuar així mateix, i en diferents ocasions vaig acudir al seu consell. El meu càrrec de president del Consell Directiu del Centre Parroquial cada dia m'anava reportant més angúnies, i ell, últimament, abans de la seva malaltia, ja no admetia algunes de les situacions que es presentaven, i l'únic que vaig fer malament fou no posar en pràctica, fins molt temps després, el que ell em recomanava.

Genaro Parull i Renter

Aquest escrit forma part del llibre *Joaquim Quadrada, recordat*, publicat a Mataró l'any 1970, en memòria d'aquest periodista mataroní.

Com es pot veure, la col·laboració que hi aportà el senyor Genaro Parull és plena de sensibilitat, i descriu l'amistat d'una forma molt clara.